

รายงานผล
การศึกษาเชิงสถิติ

แบบประเมิน การรับรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

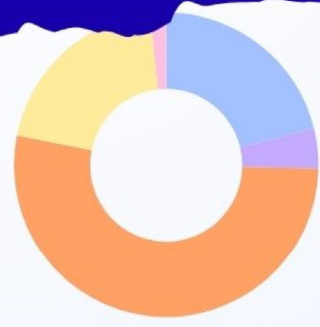
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

HUMAN RIGHTS Policy

ผลการประเมินการรับรู้

ด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

- ข้าราชการ 659 คน : ร้อยละ 21
- ลูกจ้างประจำ 132 คน : ร้อยละ 4
- พนักงานราชการ 1,648 คน : ร้อยละ 53
- จ้างเหมาบริการ 629 คน : ร้อยละ 20
- อื่น ๆ เช่น จ้างเหมากองทุน เป็นต้น 53 คน : ร้อยละ 2

ผู้ตอบแบบประเมิน
3,121 คน

➔ การรับรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในภาพรวม

บุคลากร กรม พส. มีการรับรู้การขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชน เฉลี่ยร้อยละ **91.70**

การรับรู้ด้านสิทธิมนุษยชนรายด้าน : ด้านนโยบายสิทธิมนุษยชน **86.39**

ระดับผู้บริหาร ส่วนกลาง	หัวหน้าหน่วยงาน ส่วนภูมิภาค	ระดับผู้ปฏิบัติงาน ส่วนกลาง	ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนภูมิภาค
93.33	90.08	84.89	81.69

การรับรู้ด้านสิทธิมนุษยชนรายด้าน : ด้านประกาศเจตนารมณ์คุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน **93.30**

ระดับผู้บริหาร ส่วนกลาง	หัวหน้าหน่วยงาน ส่วนภูมิภาค	ระดับผู้ปฏิบัติงาน ส่วนกลาง	ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนภูมิภาค
97.33	96.54	91.51	89.58

การรับรู้ด้านสิทธิมนุษยชนรายด้าน : ด้านแนวปฏิบัติข้อควรทำและข้อไม่ควรทำ **95.41**

ระดับผู้บริหาร ส่วนกลาง	หัวหน้าหน่วยงาน ส่วนภูมิภาค	ระดับผู้ปฏิบัติงาน ส่วนกลาง	ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนภูมิภาค
98.67	97.01	94.29	93.45

ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชน

- ผู้บริหารควร **สื่อสาร** การขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่บุคลากรทุกระดับผ่านช่องทางที่หลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อลดช่องว่างการรับรู้ระหว่างพื้นที่ และ **สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เคารพสิทธิมนุษยชนอย่างยั่งยืน** อันเป็นการเน้นย้ำ และ **สร้างการตระหนักรู้** ให้บุคลากรรับทราบและถือปฏิบัติ
- ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในรูปแบบดิจิทัล (E-BOOK หรือ INFOGRAPHIC) ที่สรุปสาระสำคัญของนโยบาย และประกาศกรมฯ เพื่อใช้เป็นฐานความรู้สำหรับบุคลากรทุกระดับและใช้ปฐมนิเทศบุคลากรใหม่
- ควรขยายผลแนวปฏิบัติข้อควรทำและข้อไม่ควรทำ ซึ่งได้รับการตอบรับดีที่สุดในปีที่ผ่านมา โดยการ **วิเคราะห์และจัดทำแนวทางปฏิบัติ** เฉพาะตามบริบทภารกิจของสำนักงาน กอง และเทียบเท่าส่วนกลาง และหน่วยงานส่วนภูมิภาค **เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างถูกต้อง** ตามหลักสิทธิมนุษยชน

รายงานผลการศึกษาเชิงสถิติ : แบบประเมินการรับรู้ด้านสิทธิมนุษยชน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1. บทนำและวัตถุประสงค์

ด้วยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มีความมุ่งมั่นที่จะลดความเหลื่อมล้ำ และคุ้มครองพิทักษ์สิทธิของประชาชนทุกคนตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจของกรมฯ ที่ต้องให้บริการกลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม อีกทั้งเป็นการขับเคลื่อนตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2566 – 2570 ทั้งนี้ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้มอบหมายให้กองยุทธศาสตร์และแผนงานเป็นผู้ขับเคลื่อนสิทธิมนุษยชนของกรมฯ ให้เป็นรูปธรรม

ในการนี้ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อเป็นแนวทางให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกรมฯ นำไปเป็นหลักการในการปฏิบัติงานต่อประชาชนและกลุ่มเป้าหมายอย่างเคร่งครัด และประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เรื่อง เจตนารมณ์ด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมถึงแนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำ (Do's and Don'ts) ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อให้บุคลากรกรมฯ ทราบและถือปฏิบัติ เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันศุกร์ที่ 27 กุมภาพันธ์ 2569

ดังนั้น เพื่อประเมินระดับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรทุกระดับ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน จึงได้ออกแบบประเมินการรับรู้ด้านสิทธิมนุษยชน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ซึ่งเป็นเครื่องมือเพื่อประเมินระดับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรต่อเครื่องมือเชิงนโยบาย 3 ประการ ได้แก่ 1) นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ 2) ประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เรื่อง เจตนารมณ์ด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และ 3) แนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำ (Do's and Don'ts) ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

2. ขอบเขตและนิยาม

การศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากการสำรวจบุคลากรกรมฯ ผ่านแบบประเมินการรับรู้ด้านสิทธิมนุษยชน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ผ่าน Google Form

โดยจำแนกกลุ่มบุคลากรตามนิยาม ไว้ดังนี้

- **กลุ่มผู้บริหาร** ประกอบด้วย อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ รองอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการสำนักงาน กอง หรือเทียบเท่า และหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

- **กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน** ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ จ้างเหมา และบุคลากรในลักษณะอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่ให้กรมฯ

- **เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน** แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ (Knowledge Test) เพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจ แบบทดสอบปรนัย (Multiple Choice Test) ใน 3 มิติ ประกอบด้วย (1) นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนฯ จำนวน 5 ข้อ (2) ประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ จำนวน 5 ข้อ และ (3) แนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำฯ จำนวน 5 ข้อ รวมเป็นจำนวนทั้งหมด 15 ข้อ

- **ระยะเวลาการตอบแบบประเมิน** ซึ่งกำหนดให้บุคลากรกรมฯ ดำเนินการตอบแบบประเมินการรับรู้ด้านสิทธิมนุษยชนฯ ภายในวันจันทร์ที่ 23 มีนาคม 2569

o เกณฑ์การให้คะแนน โดยให้คะแนนแบบอิงเกณฑ์ หากตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน และหากตอบผิดจะได้ 0 คะแนน เพื่อวัดสมรรถนะของบุคลากรกรมฯ ในการแยกแยะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภาวะฉุกเฉิน สิทธิมนุษยชนได้อย่างแม่นยำ แล้วจึงค่อยนำคะแนนรวมเหล่านั้นไปหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละในภายหลัง เพื่อใช้เป็นดัชนีชี้วัดความรู้ (Knowledge Index)

3. วิเคราะห์สถิติจำแนกตามพื้นที่และประเภทบุคลากร

จากการประมวลผลข้อมูลการทดสอบความรู้ความเข้าใจใน 3 มิติ ได้แก่ (1) นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนฯ (2) ประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ และ (3) แนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำ ผลลัพธ์ปรากฏดังนี้

3.1 ตารางที่ 1 จำนวนบุคลากรกรมฯ ที่ตอบแบบประเมินการรับรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

ประเภท	ส่วนกลาง (คน)	ส่วนภูมิภาค (คน)	รวม (คน)
ระดับผู้บริหาร	15	127	142
- ข้าราชการ	15	127	142
ระดับผู้ปฏิบัติงาน	617	2,362	2,979
- ข้าราชการ	174	343	517
- ลูกจ้างประจำ	18	114	132
- พนักงานราชการ	308	1,340	1,648
- จ้างเหมา	99	530	629
- อื่น ๆ	18	35	53
รวมจำนวนทั้งสิ้น	632	2,489	3,121

จากตารางสรุปได้ว่า เป็นระดับผู้บริหาร ซึ่งเป็นข้าราชการ จากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 142 คน ระดับผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ จ้างเหมา และอื่น ๆ จากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 2,979 คน โดยรวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 3,121 คน

3.2 ตารางที่ 2 ผลคะแนนเฉลี่ยและร้อยละจำแนกตามประเภทบุคลากร (ส่วนกลาง)

ประเภทบุคลากร (ส่วนกลาง)	นโยบายฯ	ประกาศฯ	แนวปฏิบัติฯ	สรุป ภาพรวม
ระดับผู้บริหาร	<u>4.67 (93.33%)</u>	<u>4.87 (97.33%)</u>	<u>4.93 (98.67%)</u>	<u>4.82 (96.44%)</u>
- ข้าราชการ	4.67 (93.33%)	4.87 (97.33%)	4.93 (98.67%)	4.82 (96.44%)
ระดับผู้ปฏิบัติงาน	<u>4.24 (84.89%)</u>	<u>4.58 (91.51%)</u>	<u>4.71 (94.29%)</u>	<u>4.51 (90.23%)</u>
- ข้าราชการ	4.53 (90.57%)	4.89 (97.70%)	4.93 (98.51%)	4.78 (95.59%)
- ลูกจ้างประจำ	4.67 (93.33%)	4.89 (97.78%)	5.00 (100%)	4.85 (97.04%)
- พนักงานราชการ	4.09 (81.75%)	4.44 (88.77%)	4.59 (91.88%)	4.37 (87.47%)
- จ้างเหมา	4.22 (84.44%)	4.40 (88.08%)	4.65 (92.93%)	4.42 (88.48%)
- อื่น ๆ	3.89 (77.78%)	4.56 (91.11%)	4.83 (96.67%)	4.43 (88.52%)
รวม	<u>4.46 (89.11%)</u>	<u>4.72 (94.42%)</u>	<u>4.82 (96.48%)</u>	<u>4.67 (93.34%)</u>

จากตารางสรุปได้ว่า เป็นระดับผู้บริหาร ซึ่งเป็นข้าราชการ จากส่วนกลาง จำนวน 15 คน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน มีความเข้าใจต่อด้านนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.67 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.33 ด้านประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.87 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 97.33 ด้านแนวปฏิบัติ ข้อควรทำและไม่ควรทำฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.93 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 98.67 สรุปภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.82 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.44 และระดับผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ จ้างเหมา และอื่น ๆ จากส่วนกลาง จำนวน 617 คน ด้านนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.24 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.89 ด้านประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.58 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 91.51 ด้านแนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.71 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 94.29 สรุปภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.51 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.23

ทั้งนี้ ในภาพรวมระดับผู้บริหารและระดับผู้ปฏิบัติงานในภาพรวมกรมฯ ส่วนกลาง รายด้านนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.46 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.11 ด้านประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.72 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 94.42 ด้านแนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.82 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.48 และ สรุปในภาพรวมส่วนกลางของทั้งสามด้านได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.67 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.34

3.3 ตารางที่ 3 ผลคะแนนเฉลี่ยและร้อยละจำแนกตามประเภทบุคลากร (ส่วนภูมิภาค)

ประเภทบุคลากร (ส่วนภูมิภาค)	นโยบายฯ	ประกาศฯ	แนวปฏิบัติฯ	ร้อยละ ภาพรวม
ระดับผู้บริหาร	<u>4.50 (90.08%)</u>	<u>4.83 (96.54%)</u>	<u>4.85 (97.01%)</u>	4.73 (94.54%)
- ข้าราชการ	4.50 (90.08%)	4.83 (96.54%)	4.85 (97.01%)	4.73 (94.54%)
ระดับปฏิบัติงาน	<u>4.08 (81.69%)</u>	<u>4.48 (89.58%)</u>	<u>4.67 (93.45%)</u>	4.41 (88.24%)
- ข้าราชการ	4.35 (87.00%)	4.74 (94.81%)	4.87 (97.38%)	4.65 (93.06%)
- ลูกจ้างประจำ	3.85 (77.02%)	4.39 (87.72%)	4.62 (92.46%)	4.29 (85.73%)
- พนักงานราชการ	4.10 (81.96%)	4.46 (89.13%)	4.66 (93.30%)	4.41 (88.13%)
- จ้างเหมา	3.95 (78.98%)	4.39 (87.85%)	4.58 (91.55%)	4.31 (86.13%)
- อื่น ๆ	3.77 (75.43%)	4.37 (87.43%)	4.66 (93.14%)	4.27 (85.33%)
รวม	<u>4.29 (85.88%)</u>	<u>4.65 (93.06%)</u>	<u>4.76 (95.23%)</u>	4.57 (91.39%)

จากตารางสรุปได้ว่า เป็นระดับผู้บริหาร ซึ่งเป็นข้าราชการ จากส่วนภูมิภาค จำนวน 127 คน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน มีความเข้าใจต่อด้านนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.08 ด้านประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.83 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.54 ด้านแนวปฏิบัติ ข้อควรทำและไม่ควรทำฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.85 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 97.01 สรุปภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.73 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 94.54 และระดับผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ จ้างเหมา และอื่น ๆ จากส่วนภูมิภาค จำนวน 2,362 คน ด้านนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.08 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.69 ด้านประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.48 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.58 ด้านแนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.67 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.45 สรุปภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.41 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.24

ทั้งนี้ ในภาพรวมระดับผู้บริหารและระดับผู้ปฏิบัติงานในภาพรวมกรมฯ ส่วนภูมิภาค รายด้านนโยบาย ด้านสิทธิมนุษยชนฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.29 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.88 ด้านประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.65 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.06 ด้านแนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำฯ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.76 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 95.23 และ สรุปในภาพรวมส่วนภูมิภาคของทั้งสามด้านได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.57 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 91.39

ตัวอย่างวิธีคำนวณ มาจากค่าเฉลี่ยของข้าราชการ (ระดับผู้บริหาร) “ส่วนกลาง” จำนวน 4.67 คะแนน โดยข้อมูลการตอบแบบทดสอบตอนนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนฯ จำนวน 15 คน ดังนี้ครับ:

- คนที่ตอบได้ 5 คะแนนเต็ม มี 11 คน
- คนที่ตอบได้ 4 คะแนน มี 3 คน
- คนที่ตอบได้ 3 คะแนน มี 1 คน

ขั้นตอนการคำนวณ :

1) หาคะแนนรวมโดยนำ (11 คน x 5 คะแนน) + (3 คน x 4 คะแนน) + (1 คน x 3 คะแนน) = 55 + 12 + 3 = 70 คะแนน

2) โดยนำมาหารด้วยจำนวนคน คือ 70 คะแนน / 15 คน = 4.6666

วิธีการหาค่าร้อยละ (%) เมื่อได้ค่าเฉลี่ยมาแล้วให้นำมาเทียบให้เป็นคะแนนเต็ม 100 เพื่อให้เห็นระดับความสำเร็จที่ชัดเจนขึ้น โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \left(\frac{\text{ค่าเฉลี่ยที่ได้}}{\text{คะแนนเต็ม}} \right) \times 100$$

แทนค่าในสูตร

$$\text{ร้อยละ} = \left(\frac{4.6666}{5} \right) \times 100$$

$$= 0.93332 \times 100$$

$$= 93.332\%$$

ทั้งนี้ คิดค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 93.33

เกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

ร้อยละ	ระดับเกณฑ์การประเมิน
มากกว่าร้อยละ 90	ดีเยี่ยม
ร้อยละ 80 - 89	ดี
ร้อยละ 60 - 79	ปานกลาง
ร้อยละ 30 - 59	แย่มาก
น้อยกว่าร้อยละ 29	แย่มาก

4. คำอธิบายผลการประเมินรายด้าน (Technical Commentary)

จากการพิจารณาผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจในรายมิติ พบประเด็นสำคัญที่สะท้อนถึงระดับการรับรู้ของบุคลากรในแต่ละระดับอย่างมีนัยสำคัญ โดยใน

4.1 ด้านนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนฯ พบว่า ระดับผู้บริหารส่วนกลาง 4.67 คะแนน หรือร้อยละ 93.33 และระดับผู้บริหารส่วนภูมิภาค 4.50 คะแนน หรือร้อยละ 90.08 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ “ดีเยี่ยม” โดยมีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในเกณฑ์สูง ผลลัพธ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมของผู้นำองค์กรในการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติ สำหรับระดับปฏิบัติงานส่วนกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.89 – 4.67 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 77.78 – 93.33 โดยมีผลรวมอยู่ที่ 4.24 คะแนน หรือร้อยละ 84.89 และระดับปฏิบัติงานส่วนภูมิภาค มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.77 – 4.10 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 75.43 – 81.96 โดยมีผลรวมอยู่ที่ 4.08 คะแนน หรือร้อยละ 81.69 ดังนั้น แม้ว่าคะแนนของระดับผู้ปฏิบัติงานส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคจะมีคะแนนเฉลี่ยรองลงมา แต่ยังคงถือว่าอยู่ในเกณฑ์ “ดี” ตามเกณฑ์การประเมินมาตรฐานสำหรับคะแนน **ด้านนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนฯ ในภาพรวมกรมฯ** มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.32 คะแนน หรือร้อยละ 86.39 อยู่ในเกณฑ์ “ดี”

4.2 ด้านประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ พบว่า ระดับผู้บริหารส่วนกลาง 4.87 คะแนน หรือร้อยละ 97.33 และระดับผู้บริหารส่วนภูมิภาค 4.83 คะแนน หรือร้อยละ 96.54 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ “ดีเยี่ยม” แสดงถึงความตระหนักในการยึดหลักการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นธรรม โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล รวมทั้งการนำหลักสิทธิมนุษยชนมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาองค์กรและบริหารงาน สำหรับระดับปฏิบัติงานส่วนกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.40 – 4.89 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 88.08 – 97.78 โดยมีผลรวมอยู่ที่ 4.58 คะแนน หรือร้อยละ 91.51 อยู่ในเกณฑ์ “ดีเยี่ยม” และระดับปฏิบัติงานส่วนภูมิภาค มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.37 – 4.74 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 87.43 – 94.81 โดยมีผลรวมอยู่ที่ 4.48 คะแนน หรือร้อยละ 89.58 อยู่ในเกณฑ์ “ดี” ซึ่งจะเห็นได้ว่าบุคลากรระดับปฏิบัติงานในส่วนกลาง มีระดับความเข้าใจสูงกว่าระดับปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคเล็กน้อย ซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดถึงประสิทธิภาพของการสื่อสารภายในที่เข้าถึงบุคลากรในส่วนกลางได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงกว่า สำหรับคะแนน **ด้านประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ ในภาพรวมกรมฯ** มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.66 คะแนน หรือร้อยละ 93.30 อยู่ในเกณฑ์ “ดีเยี่ยม”

4.3 ด้านแนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำ ซึ่งเป็นส่วนที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในทุกด้าน โดยผู้บริหารส่วนกลาง 4.93 คะแนน หรือร้อยละ 98.67 และผู้บริหารส่วนภูมิภาค 4.85 คะแนน หรือร้อยละ 97.01 ระดับผู้ปฏิบัติงานส่วนกลางมี ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.59 – 5.00 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 91.88 – 100 และระดับผู้ปฏิบัติงานส่วนภูมิภาค ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.58 – 4.87 คะแนน หรือระหว่างร้อยละ 91.55 – 97.38 ซึ่งทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ “ดีเยี่ยม” จากข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่าการแปรเปลี่ยนนโยบายที่เป็นนามธรรมให้กลายเป็นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและจับต้องได้ เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับบุคลากรระดับปฏิบัติงาน ช่วยให้สามารถนำหลักสิทธิมนุษยชนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างแม่นยำ สำหรับคะแนน **ด้านแนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำ ในภาพรวมกรมฯ** มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.77 คะแนน หรือร้อยละ 95.41 อยู่ในเกณฑ์ “ดีเยี่ยม”

ทั้งนี้ สรุปผลการประเมินรายด้านนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนฯ ด้านประกาศกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการฯ และ **ด้านแนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำ ในภาพรวมกรมฯ** มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.58 คะแนน หรือร้อยละ 91.70 อยู่ในเกณฑ์ “ดีเยี่ยม”

5. สรุปผลเชิงวิชาการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติและผลการประเมินในภาพรวมของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สามารถสรุปประเด็นสำคัญในเชิงวิชาการได้ 3 ประเด็น ดังนี้

5.1 ความเข้มแข็งของโครงสร้างการบริหารงานแบบบนลงล่าง (Top-Down Leadership)

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นอย่างมีนัยสำคัญว่า ระดับผู้บริหารส่วนกลางมีค่าคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ 4.82 คะแนน หรือร้อยละ 96.44 และระดับผู้บริหารส่วนภูมิภาค มีค่าคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ 4.73 คะแนน หรือร้อยละ 94.54 ตามลำดับ โดยมีระดับความรู้ความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติงานในทุกมิติ จากข้อมูลเชิงประจักษ์ชี้ให้เห็นว่าโครงสร้างการบริหารงานของกรมฯ มีความเข้มแข็งในระดับนโยบาย ผู้บริหารมีความพร้อมและศักยภาพสูงในการเป็นต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้นโยบายถูกถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ช่องว่างการรับรู้เชิงพื้นที่และประเภทบุคลากร (Spatial and Positional Perception Gap)

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน พบว่าบุคลากรระดับปฏิบัติงานส่วนกลางมีระดับความเข้าใจในภาพรวมอยู่ที่ 4.51 คะแนน หรือร้อยละ 90.23 ซึ่งสูงกว่าบุคลากรระดับปฏิบัติงานส่วนภูมิภาค มีค่าคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ที่ 4.41 คะแนน หรือร้อยละ 88.24 เล็กน้อย โดยเฉพาะในมิติด้านนโยบายสิทธิมนุษยชนฯ ที่ระดับผู้ปฏิบัติงานส่วนภูมิภาคมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.08 คะแนน หรือร้อยละ 81.69 ซึ่งแม้จะอยู่ในเกณฑ์ “ดี” แต่ยังคงมีระยะห่างเมื่อเทียบกับส่วนกลาง ซึ่งข้อมูลนี้สะท้อนถึงความจำเป็นในการใช้กลยุทธ์การสื่อสารแบบสองทิศทาง (Two-way Communication) เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นในระดับพื้นที่ เพื่อลดข้อจำกัดด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในเชิงพื้นที่ส่วนภูมิภาคด้วยข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี

5.3 ประสิทธิภาพของการแปลงนโยบายสู่แนวปฏิบัติที่จับต้องได้ (Policy-to-Practice Effectiveness)

มิติที่ได้รับคะแนนสูงสุดโดดเด่นในทุกกลุ่มตัวอย่างคือ “ด้านแนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำ (Do’s and Don’ts)” ซึ่งมีค่าเฉลี่ยภาพรวมของกรมฯ สูงถึง 4.77 คะแนน หรือร้อยละ 95.41 โดยในบางกลุ่มเป้าหมาย เช่น ลูกจ้างประจำส่วนกลาง มีคะแนนเต็ม 5.00 คะแนน หรือร้อยละ 100 ผลลัพธ์นี้พิสูจน์ให้เห็นว่าการแปรเปลี่ยนหลักการหรือนโยบาย (Abstract Policy) ให้กลายเป็นแนวทางปฏิบัติเชิงพฤติกรรมที่ชัดเจน (Concrete Operational Guidelines) เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับบุคลากรทุกระดับ ช่วยลดการตีความในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติและส่งเสริมให้เกิดการนำหลักสิทธิมนุษยชนไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

6. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6.1 ผู้บริหารควรสื่อสารการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่บุคลากรทุกระดับผ่านช่องทางที่หลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อลดช่องว่างการรับรู้ระหว่างพื้นที่ และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เคารพสิทธิมนุษยชนอย่างยั่งยืน อันเป็นการเน้นย้ำและสร้างการตระหนักรู้ให้บุคลากรรับทราบและถือปฏิบัติ

6.2 ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในรูปแบบดิจิทัล (E-Book หรือ Infographic) ที่สรุปสาระสำคัญของนโยบายและประกาศกรมฯ เพื่อใช้เป็นฐานความรู้สำหรับบุคลากรทุกระดับและใช้ปฐมนิเทศบุคลากรใหม่

6.3 ควรขยายผลแนวปฏิบัติข้อควรทำและไม่ควรทำฯ ซึ่งได้รับการตอบรับดีที่สุดในเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์และจัดทำแนวทางปฏิบัติเฉพาะตามบริบทภารกิจของสำนักงาน กอง และเทียบเท่าส่วนกลาง และหน่วยงานส่วนภูมิภาค เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างถูกต้องตามหลักสิทธิมนุษยชน

สรุปค่าเฉลี่ยและร้อยละ

บุคลากร	นโยบาย		ประกาศ		ข้อควรทำ		สรุปภาพรวม	
	4.32	86.39	4.66	93.30	4.77	95.41	4.58	91.70
รวมส่วนกลาง	4.46	89.11	4.72	94.42	4.82	96.48	4.67	93.34
รวมส่วนภูมิภาค	4.29	85.88	4.65	93.06	4.76	95.23	4.57	91.39
ผู้บริหาร	4.52	90.42	4.83	96.62	4.86	97.18	4.74	94.74
ส่วนกลาง	4.67	93.33	4.87	97.33	4.93	98.67	4.82	96.44
- ขรก.	4.67	93.33	4.87	97.33	4.93	98.67	4.82	96.44
ส่วนภูมิภาค	4.50	90.08	4.83	96.54	4.85	97.01	4.73	94.54
- ขรก.	4.50	90.08	4.83	96.54	4.85	97.01	4.73	94.54
ผู้ปฏิบัติ	4.12	82.35	4.50	89.98	4.68	93.63	4.43	88.65
ส่วนกลาง	4.24	84.89	4.58	91.51	4.71	94.29	4.51	90.23
- ขรก.	4.53	90.57	4.89	97.70	4.93	98.51	4.78	95.59
- ลจ.	4.67	93.33	4.89	97.78	5.00	100.00	4.85	97.04
- พนง.	4.09	81.75	4.44	88.77	4.59	91.88	4.37	87.47
- จม.	4.22	84.44	4.40	88.08	4.65	92.93	4.42	88.48
- อื่น ๆ	3.89	77.78	4.56	91.11	4.83	96.67	4.43	88.52
ส่วนภูมิภาค	4.08	81.69	4.48	89.58	4.67	93.45	4.41	88.24
- ขรก.	4.35	87.00	4.74	94.81	4.87	97.38	4.65	93.06
- ลจ.	3.85	77.02	4.39	87.72	4.62	92.46	4.29	85.73
- พนง.	4.10	81.96	4.46	89.13	4.66	93.30	4.41	88.13
- จม.	3.95	78.98	4.39	87.85	4.58	91.55	4.31	86.13
- อื่น ๆ	3.77	75.43	4.37	87.43	4.66	93.14	4.27	85.33

